

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları
Dergisi
The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and
Education Research

Sayı/Issue 23 (Aralık/December 2025), s. 123-139
Geliş Tarihi-Received: 22.11.2025
Kabul Tarihi-Accepted: 26.12.2025
Araştırma Makalesi-Research Article
ISSN: 2687-5675
DOI: 10.5281/zenodo.18049218

İslamî Romancılıkta Emine Şenlikoğlu'nun Sanatı*

The Art of Emine Şenlikoğlu in Islamic Novelism

Rabia TOK**

Öz

Emine Şenlikoğlu, İslamî roman alanında eser veren sanatçılardan biridir. Yazar, romanlarında toplumsal sorunları ele almıştır. Bu sorunlara çözüm olarak *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* deneme kitabında ifade ettiği örnek yazar ve sanat anlayışıyla; romanlarında ise İslam'ı tebliğ etme düşüncesiyle çözüm getirmiştir. Sanatçının, İslam davası ruhunu taşıması; yazar adayları için oluşturduğu *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* kitabına sirayet etmiştir. Bu eserde; roman sanatına, yazarın niteliklerine, sanat eserinde bulunması gereken özelliklere değinilmiştir. Yapıtta yazarlığa ait bilgilerin ve tecrübelerin yanı sıra Türkçe dil bilgisi, Türk edebiyatı terimleri bilgisi veren Şenlikoğlu, adayın sahip olduğu dil ve kültürü ona hatırlatmıştır.

Kendini herhangi bir ideolojiye, edebî topluluğa ait hissetmeyen sanatçı, kalemine geniş ufuklar sunarak özgür olmayı tercih etmiştir. Roman, öykü yazarken elde ettiği tecrübeler ve zihin haritası okurları tarafından merak edilen sanatçı; yazar adaylarına her şeyden önce dava sahibi olmayı öğütlemiştir. Şenlikoğlu, yaşadığı anılarını, sevinçlerini, hayal kırıklarını, toplumla olan iletişim yollarını, yazarken çektiği sıkıntıları, davasına olan aşkını vb. konular hakkındaki fikirlerini adaylarla paylaşmıştır. Onları; evrensel barışa, huzura katkı sunma açısından kaleme, deftere davet etmiştir.

Çalışmamızda kullandığımız, metin analizi yöntemiyle yazarın; *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* deneme ve bazı romanları incelenmiştir. Bu çalışmayla birlikte Şenlikoğlu'nun roman sanatı ve yazma konusunda adaya verdiği tavsiyeler anlaşılmalı çalışılmıştır. Eserlerde adaya; sanatçı, eser, toplum hakkında bilmesi gereken fikirlerin otobiyografi ekseninde anlatıldığı görülmüştür. Çoğu yerde de bahsedilen bu fikirler edebiyat estetiğinin önüne geçmiştir. Romanda olması gereken gerçek hayat ve kurgu ilişkisinde toplumsal sorunların ön planda olduğu fark edilmektedir. Bu sebeple edebî eserin mihenk taşı olan estetik ve sanat anlayışı; toplumsal sorunlara çözüm arandığından ötürü göz ardı edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Emine Şenlikoğlu, *Beyaz Devrim Kalemle Başlar*, roman sanatı, yazar, İslam, toplum.

Abstract

Emine Şenlikoğlu is one of the artists who writes in the field of Islamic fiction. The author addresses social issues in her novels. She addresses these issues through the exemplary author and artistic approach she expresses in her essays, "The White Revolution Begins with a Pen," and through the idea of proselytizing Islam in her novels. The artist's spirit of the cause of Islam permeates her book, "The White Revolution Begins with a Pen," which she created for

* Bu makale, hazırlanmakta olan "Emine Şenlikoğlu'nun Hayatı, Sanatı, Romanları" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, e-posta: tokrabia52@gmail.com, ORCID: 0009-0006-8494-8350.

aspiring writers. This book explores the art of the novel, the qualities of the writer, and the characteristics a work of art should possess. In addition to her knowledge and experience in writing, Şenlikoğlu provides information on Turkish grammar and literary terminology, reminding aspiring writers of their language and culture.

Feeling no part of any ideology or literary community, the artist has chosen to be free, offering her writing a broad horizon. Her experiences in writing novels and short stories, and her mind maps, have drawn the attention of readers, and she advises aspiring writers, above all, to be committed to a cause. Şenlikoğlu shared her memories, joys, disappointments, ways of communicating with society, the difficulties she faced while writing, and her passion for her cause with the candidates. She invited them to write and write in order to contribute to universal peace and tranquility.

Our study examined the author's essays and some novels, including "The White Revolution Begins with a Pen." This study sought to understand Şenlikoğlu's advice to the candidates on the art of the novel and writing. The works were found to convey the ideas candidates needed to know about the artist, the work, and society through an autobiographical lens. In many places, these ideas overshadow literary aesthetics. It is observed that social issues are at the forefront of the novel's supposed relationship between real life and fiction. Therefore, aesthetics and artistic understanding, the cornerstones of literary works, were overlooked in the search for solutions to social problems.

Keywords: Emine Şenlikoğlu, "The White Revolution Begins with a Pen," the art of the novel, author, Islam, society.

Giriş

Emine Şenlikoğlu, 1980'den günümüze İslamî Türk edebiyatı alanında romanlarıyla öne çıkmış sanatçılardan biridir. Türkiye'de İslam'a ait düşünceler, diğer türlerdeki eserlerin yanı sıra Hekimoğlu İsmail, Şule Yüksel Şenler, Ahmet Günbay Yıldız gibi yazarların hidayet romanlarıyla da geniş halk kitlesine ulaşmıştır. Şenlikoğlu, bu yazarlardan etkilenmesine bağlı olarak edebiyata ilk atılımlarını gerçekleştirir.

Antalya/Akseki'de bir köyde yaşamını devam ettiren sanatçı, çalışmalarına 2025 yılında çıkan *İçimde Beni Aldatan Biri Var* romanıyla devam etmektedir. Roman başta olmak üzere hikâye, şiir, dergi, mektup, gezi yazısı türlerinde toplam doksan beş eseri olan Şenlikoğlu; en güzel yazmaya başladığı dönemi altmış yaşından sonra olduğunu söylemektedir. Sanatçı, popüler İslam edebiyatı camiasında özgün fikirleriyle ve oluşturduğu sanat anlayışıyla okurların karşısına çıkmıştır. Eserlerinde yapı malzemesi olarak; Kur'ân ayetleri, hadisler, sosyoloji, psikoloji, eğitim, bilim, sanat vb. dalların yanı sıra okurlarına ait hayat hikâyelerini de kullanmıştır. Diğer romanlarından farklı olarak sadece *Aşkın Ağladığı Ada* romanını hayal ürünü olarak yazmıştır.

Şenlikoğlu, sanatını ve yazarlığını icra ederken birçok zorluklarla karşılaşmıştır. Bundan dolayı tecrübelerini, bazı roman başlarında ve *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* deneme kitabıyla okura sunmuştur.

Bizde araştırmamızda Şenlikoğlu'nun, *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* deneme kitabını ve *Çingene, Binbaşının Kürt Kızı, Çin İşkencesi, Müslüman Kadın Avrupa'da, Mösyo Mimo, Bize Nasıl Kıydınız?, Maria, Hristiyan Gülü* romanlarını metin analizi yöntemini kullanarak yazar, sanat, roman sanatı, okur, hakkındaki fikirlerini tespit etmeye çalıştık.

Metin analizi yöntemi, belirli bir metin grubunun altında yatan anlamları, temaları, örüntüleri ve yapıları sistematik olarak ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu yöntemle birlikte yazarın; edebi metinlerinde (romanlarında) ve kuramsal metninde (*Beyaz Devrim Kalemle Başlar*) yer alan anlam, tema, yazar, sanat eseri, ideoloji ve sanatsal yaklaşımları çözümleme amaçlanmıştır. Metin analizi; yazarın sadece ne söylediğini değil; bunu nasıl söylediğini de inceleyerek, metinlerin yüzeyindeki bilgilerin ötesine geçmeyi sağlamıştır. Analiz kapsamına Şenlikoğlu'nun yazar/sanat anlayışını doğrudan yansıtan

deneme kitabı *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* ile yazarın tebliğci yönünü gösteren ana romanlarından seçilmiş bölümler alınmıştır.

Yazarın romanlarında kişi, olay, mekân, zamandan ziyade ayetler, hadisler, kutsal kitaplar, hurafeler, başörtüsü, abaya, ilim, namaz, gibi dinî semboller ön plandadır. Kullanılan sembollerin yanında romanları besleyen unsurlar, kent insanı ve onun oluşturduğu yaşam kültürüdür. Şehir yaşamını eleştiren sanatçı; eserlerinde İslam'ı tebliğ etmiştir. Bu tebliğle birlikte okuruna seslenen yazar, modern Türk edebiyatı romanında kentsel yaşamların haricinde dinin de anlatılabileceğini fikrini geliştirmiştir.

Dini anlatma, yayma sorumluluğunu üstlenen Şenlikoğlu'nun, etkilenip ilham aldığı birçok şahsiyet vardır. Necmettin Erbakan'ı beynimizin mimarı olarak nitelendirmesinin yanında, Mehmet Akif Ersoy, Necip Fazıl Kısakürek, Ömer Nasuhi Bilmen, Cemil Meriç, Nurettin Topçu, Şule Yüksel Şenler, Hekimoğlu İsmail, Ahmet Günbay Yıldız, Sezai Karakoç, Rasim Özdenören, İsmet Özel, Hasan El-Benna, Malcolm X, Seyyid Kutub gibi isimlerden cesaret alan yazar, bakış açısını zenginleştirmiştir.

Yazarın etkilendiği kişilerin mücadele azmi, onun içinde olan hakikat penceresini açmıştır. Bunun yanında sanatçının kendi emeği ile inanç düzlüğüne çıkması, babasının küçüklüğünde ona sağlamış olduğu ayrıcalıklar sayesinde.

Geçirmiş olduğu çocukluk, yazarın yazı dünyasına atılmasına olanak sağlamıştır. Köyde çocukluğunu geçiren Şenlikoğlu, yaşından büyük gösterdiği gerekçeyle babası tarafından okula gönderilmemiştir (2005, s. 9-10). Okuma ve yazma şevki küçüklüğünden başlayan yazar, okula giden arkadaşının bilgilerinden istifade ederek öğrenmenin peşine düşmüştür. Toprak ve çiviye kalem niyetine kullanan sanatçı, harfleri öğrenmesiyle birlikte evinde mektebini kurmuştur. Babasının gazete küpürlerini sesli olarak okuması, onun zihninde genel kültür bilgilerinin oluşmasını da sağlamıştır.

Yazarın, küçüklüğünden beri içinde yaşadığı toplumunda İslam kurallarının, keyfi olarak uygulanması onun; bir süre ateist olmasına sebep olmuştur. Kur'an, sünnet, hadislerde gördüğü İslam ile halkın içinde gelenek görenekle hemhal olmuş İslam arasında çelişki yaşayan sanatçı; buhranlı zamanlar geçirmiştir. Bununla birlikte yazarın dinleri araştırmaya başlamasının ardından *İncil*, *Tevrat*, *Kur'an*'ı okuması neticesinde İslam'a yönelmesi; onun edebiyatçı ve dava kimliğinin oluşmasına yol aralamıştır.

Yazar, *Yeni Şafak* gazetesine verdiği röportajda yazı hayatına nasıl başladığını şöyle anlatır:

Benim yazma hikâyem 1978 yılına dayanıyor. İlk yazımı Cihat isimli bir dergiye göndermiştim. Güzel bir yazı değildi ama çok heyecan vericiydi. Ardından yine o yıllarda Bursa Marmara gazetesinde yazmaya başladım. O zamanlar halka nasıl konuşuyorsam öyle yazıyordum; yazılarımı gazetede editör kardeşler düzeltirdi çünkü imla kurallarını hiç bilmiyordum. İlkokula bile gitmemiştim.” (URL1)¹

Sanat hayatına 1978 yılında *Cihat* dergisine göndermiş olduğu yazılarla başlayan sanatçı, daha sonra *Bursa Marmara Gençlik*, *Sur*, *Ribat*, *Yeni Devir*, *Milli Gazete*, *Marmara*, *Yeni Asya*, *Mektup*, *Vahdet ve Akıncı* gibi gazete ve dergilerde de yazmıştır.

1985 yılında Eşi Recep Özkan ile birlikte *Mektup Dergisi*ni çıkaran sanatçı, bu derginin genel yayın yönetmenliğini yapmıştır. 1985-2010 yılları arasında faaliyet gösteren dergi “İslamcı kadın dergilere nazaran oldukça farklı bir kadın profili

¹ URL1: <https://www.yenisafak.com/hayat/yazarlik-hikayem-bir-gozyasiyla-basladi-4762210> (Erişim Tarihi: 01.11.2025)

sunmuştur. Müslüman kadınların sorunlarını ele almıştır" (Aykut, 2022, s. 82). Birçok yazar adayı dergiye yazılarını göndererek ilk deneyimlerini yaşamışlardır.

Şenlikoğlu'nun, dergilerde aktif olması onu tatmin etmez. Kitap yazarak kitlelere seslenmek ister. Sanatçının, kitap yazma sErüveni ise şöyledir;

Hristiyan olmuş Türk ailenin evinde dini tartışmalar neticesinde İncil'den sorulan sorulara cevap veremeyen Şenlikoğlu, İslam'ı yeterli derecede bilmediği düşüncesine kapılmıştır. Tartışmanın sonunda sabah ezanı evine dönerken "Ya Rabbi, bu sorulara birinin cevap vermesi lazım. Benim Türkçem kuvvetli değil ama istersen tesir verirsin. Bu kitabı okuyuculara sunacağım" (URL2)² niyazda bulunur. Eve gelip sabah namazını kıldıktan sonra "Bismillah" diyerek *Geçliğin İmanını Sorularla Çaldılar* deneme kitabını yazmaya başlar. Bu kitapla birlikte derin araştırmalara yönelen sanatçı, vaaz ve sohbetlerinde araştırdığı İslam'ı dinleyicileriyle paylaşır.

1980-1990'lı yıllarda 12 Eylül ve 28 Şubat olaylarının yaşanması ve bu esnada yazarın romanlarıyla ön planda olması, okurun ihtiyaç duyduğu inanç gereksinimini karşılamıştır. Sanatçının romanlarda kullanmış olduğu yer, zaman, mekân, olay ve şahsiyetlerin gerçek hayattan alınmış olması; eserlerin tercih edilme sebepleri arasındandır. 1980-2000'li yıllarda popüler İslamî romancılar arasında yer alan sanatçı, halkın içinde bilinmesi gereken bir şahsiyet olarak değer kazanmıştır. Yazar, toplumun hafızasında ve duygularında yer alan olay ve olguları sanatında yoğurarak insanlara, kendilerini izleyebilecekleri toplumsal bir ayna tutmuştur. Bu aynada "karakter, duygu, motif ve kurgu gibi unsurlar sürekli bir değişim içinde olmuştur" (Gürgen, 2021, s. 349). Belirlenen tema etrafında olay örgüsünün ve kişilerin rol dağılımı okuyucuları etkilemiş, kendi yaşamalarına dair izler bulmuşlardır. "Ortaya çıkan sanat eseriyle duygu ve düşünceler estetik bir şekilde anlatılırken insanların tutum ve davranışlarını, bakış açılarını etkileme amacı da güdülmüştür" (Erdem, 2022, s. 201).

Romanlarda her kesimden okuyucu kitlesine ulaşılmasında İslamî değerlerin savunulması da etkili olmuştur. Bununla birlikte "hidayet romanlarında arayış içindeki insanların dini fark etmesi ve eski yaşantılarından koparak dindar bir hayat sürmeleri okurları etkilemiştir" (Uğur, 2017, s. 1). Şenlikoğlu, eserlerinde farklı ülkedeki insanları bir araya getirerek onları, İslam şemsiyesi altında toplar. O, "hayattan aldığını, kendi mantığına göre yeniden yorumlar" (Tekin, 2002, s. 8,9). Yazar, eserlerinde kurgu ve gerçek hayatı birleştirir ve toplumun İslam'ı aktarmadaki yetersizliğini eleştirerek araştırılmış dinî Dünya'ya sunmaktadır. Sanatçı, romanın anlatım zenginliğinden yararlanıp modern yaşantının problemlerine çözüm olarak İslamî şuuru sunmuştur. Duygu ve fikirlerini sunan yazarın sesi, romanın önüne geçmiştir. Bu sebeple yazar, üslup yazarı olmaktan ziyade "tema yazarı" olmayı seçmiştir (Akyüz, 1995, s. 65).

Tema yazarı olmayı başaran sanatçı; edebiyat alanında *Yaşar Kaplan*'dan ders almış, yazdığı yazıları ona okutup eleştiriler ışığında kendini geliştirmeyi amaçlamıştır. Devamında *Hüseyin Üzmez*, *Hekimoğlu İsmail* gibi eleştirmenlerden eserleri hakkında yorumlar almıştır. Bunun yanında *Mustafa Armağan*, *İskender Pala*, *Nuriye Akman*, *Beşir Ayvazoğlu*, *Ali Bulaç*, *Ali Yıldız*, *Cemil Güzey*'den de edebiyat ve yazma dersleri almıştır.

Şenlikoğlu'nun sanat anlayışındaki etkiler, *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* eserinde anlatılır. Yazarın sanat kaynağı; Kur'ân ve davasına olan aşkın duygusudur. "Öğrenme ve öğretme aşkım rüyalarım taşıyordu. Rüyamda güneş kitap olurdu bana... Kendisine

² URL2: <https://www.yenisafak.com/hayat/yazarlik-hikayem-bir-gozyasiyla-basladi-4762210> [Erişim Tarihi: 01.11.2025].

hayran olduğum İmam-ı Azam, bana Fıkıh kitabı okuturdu zaman zaman. Öğretme aşkım beni, gördüğüm rüyalarla aldatabilirdi... Uyandığımda gördüğüm güzel rüyalara sevinir yine de rüyada öğrendiğim bilgilerin doğruluğunu gözden geçirirdim (Şenlikoğlu, 2007, s. 47, 48). Sanatçı, yaşadıklarıyla birlikte insanların “kişilik ve karakter özelliklerine ait *mimêsisini* anlatır” (Gürgen, 2021, s. 356).

Şenlikoğlu, modern İslamî edebiyat alanında romanlar yazmış bir sanatçıdır. Onun 1980-1990 yılları Türkiye’de yaşanan inanç krizlerinde insanların inançsızlığa düşmelerine engel olmaya çalıştığı ve İslam davası uğruna kalemini kullanarak topluma, manevi alanda destek olduğu söylenebilir. “Müslümanca sanat için öncelikle İslam’ın çok iyi bilinmesi gerekir. Sadece konuyla ilgili helal- haram ahkâmını bilmek de yeterli değil[dir]. Bütüncül bir anlayışla, dinin prensiplerini, bakış açısını, hayat görüşünü, hikmetlerini... bilmek, tefekkür ve tefakküh kabiliyeti kazanmak, olay ve eserlere tevhide yorum getirmek de lazımdır” (Kalkan, 2007, s. 31). Bununla birlikte Şenlikoğlu, insanların dünya ve ahiret yaşantısına fayda vermeyen bilgi ve davranışları modern kültür olarak reddetmekte ve romanlarında bu kültürün götürdüğü değerleri işleyerek tema olarak yaşanmış hikâyeleri okura sunmaktadır. Dolayısıyla, sanat eserlerinde işlenen temanın kaynağı toplumdur. “Yapıt, sanatçının iç dünyasını dışa yansıtan ayna olduğu gibi, toplumunda aynasıdır. Toplum ile sanat arasında öyle yakın bir münasebet vardır ki, bir toplumun bütün özelliklerini sanatından çıkarmak mümkün olur. Sanatçı içinde bulunduğu toplumu etkilediği gibi, toplumdan da büyük ölçüde etkilenir” (Kalkan, 2007, s. 54). Dolayısıyla sanatçı, toplumun gözü, kulağı olmuştur. Nurettin Topçu’ya göre; eserini yalnız başına ve hür çalışma ile meydana koyan sanatkarın, içinde yaşadığı cemiyet, onu hayaller dünyasına tesir yapmak suretiyle hürriyetini sınırlandırmakta ve kendi acılarıyla sanatkarın ruhunu dağlayarak onu sanatın dünyasında harekete geçirmektedir (2013, s. 198). Sanatla toplumu birleştiren değerlerden olan inanç; insanla beraber var olan ve yaşayan bir gerçektir. Ferdi ve sosyal bir realitedir. İnsanın yaratılışına bağlı tarihin her devrine ve dünyanın her köşesinde fertlere ve toplumlara hâkim olan ilahi bir kanundur (Timur, 2006, s. 18). Yazar, oluşturduğu eserlerde inanç figürünü ve yaşanmış hayatları bir araya getirmiştir.

Şenlikoğlu, fikir, belgesel, gezi romanlarının yanında “gözyaşı döktürüp, okuru duygulandıran popüler romanlarda yazmıştır” (Sağlık, 2010, s. 127). Yazarın eserlerine baktığımızda konuların yaşanmış hayat hikâyelerinden alındığına ve okunduğuna şahit olmaktadır. “Çünkü bu romanlar esasen modern kent yaşamında geçerler ve İslamî kimliğin en fazla zorlandığı, en fazla çatışma yaşadığı bir çevrede nasıl Müslüman kalılabileceğini anlatma iddiasını taşırlar” (Selçuk, 2023, s. 12). Bununla birlikte romanlarında bireyi ele alan yazar, onu; toplumdaki inancıyla tanımlar. Akay; belagat, zamanımızda olmasa bile zeminimizde olduğunu belirterek onun; şiir, edebiyat, felsefe gibi alanlarda insanla daima ilişki içinde olduğunu söylemektedir (2021, s. 32). Dili sade ve söylemek istediğini kahramanlar aracılığıyla söyleyen Şenlikoğlu, kalemini Allah için kullandığını belirtir. İstanbul’la birlikte, köy, kasaba, şehir, ülke olarak dünyanın farklı mekânları romanlarında ana öge olan, fikirlerin önüne geçmeden bu yerleri betimleyen yazarın; romanlarında abartı yoktur. Sade ve doğrudan anlatım vardır. Romanda “Batının dinine bağlılığı övülmekle birlikte; şuurlu Müslüman olmadan önceki dönem cahiliye devri olarak anlatılır. Müslümanın şuurlu, araştıran olması ön plana çıkarılır” (Çalışkan, 1996, s. 92). Toplumun inanç sorunundan ziyade eğitim, çalışma hayatı, kadın, çocuk, aile gibi konuları da işleyen Şenlikoğlu, romanlarında aşk unsunun yanında bireyin fikirlerini, duygularını da anlatır. Onun, kalabalık içinde kaybolmasına izin vermez ve acılarını, sevinçlerini, umutlarını önemseyerek eserlerinde çözüm yolları aramaktadır. Nitekim “cemiyetin maddi ve manevi kıymatları sanat üzerinde müessir olduğunu anlaşılmaktadır” (Tarlan, 2021, s. 69).

1. Şenlikoğlu'nun "Yazar" Hakkındaki Görüşleri

Yazar, dış dünya ile iç dünya arasında bağlantıyı sağlayan etmenlerden biridir. Zihninde tasarladığı hayallerle birlikte insanlara bambaşka hayatlar sunulmasının ardından fikir ve duygu zenginliği sağlanması yazarın değerini belirlemektedir. Eleştirmenler tarafından, edebî akımlar ve yaşanan toplumsal etkilerden dolayı, yazarın gerekliliği tartışmalara neden olmuştur. Postmodernizmle birlikte bireyin parçalanması, metinde yazarın silikleşmesine yol açmıştır. Ancak Şenlikoğlu, yazarı metne yeniden davet ederek onu modern dönem içinde sıkışmış bireye kurtarıcı olarak sunmuştur. Kalkan, sanatçının toplum içindeki var olma sebeplerini Doğulu ve Batılı sanatçı açısından ikiye ayırmıştır: *"Tanzimat'tan beri daha çok iki tür mücadelesini görürüz Anadolu topraklarında. Bir taraftan Doğulu olduğunun farkında ve bundan utanç duymayan, geleneksel kalıplarda bile olsa Müslüman sanatçı; diğer taraftan da Batılı olamayışına üzülen ve Müslümanlıktan başka her şeye sempati duyan yabancılaşmış sanatçı vardır. Bu ikisi arasındaki savaş, egemen güçlerin ve rejim desteğiyle, batılı savunan ve Batılı olmaya çalışanın lehine ivme kazanarak gelişmiştir. İslam'dan olduğu kadar, halktan, toplumdan da bağlarını koparabilme riskini göze alabilmiştir sanatçı"* (2007, s. 55). İnancına göre Doğu ve Batı yönlerinde isimlendirilen sanatçıları bu şekilde anmayan Şenlikoğlu; insanlık için üreten kişilerin yazar vasfı kazanabileceğini belirtmiştir. Medeniyetin toplumları birleştiren ortak payda olduğuna göre medeniyete hizmet eden her kişi kalem sahibi olmaya adaydır. Şenlikoğlu, bu adayın sahip olması gereken özellikleri şu şekilde sıralar;

Yazarın akide bilgisi ve aşkı, hayalleri, morali olmalıdır. O, bakış açısını ve bilgisini vahyin ırmağında yıkamalı, kalemını vahyin mürekkebinden doldurarak yola girmelidir. Devamında öğrenmeye, değişime açık olmalıdır. Yazarın gönül gözü açık olmalı, güncel olaylardan haberdar olmalıdır. Onun misyonu olmalı ve bunu yazılarında korumalıdır. Ayrıca eserlerinde kullandığı kelimelere, karakterlere önem vermeli ve onları metinde niçin kullandığını unutmamalıdır. Yazarın hayata karşı prensipleri olmalı ve yaşamında ölçülü davranmalıdır. Sanatçı, karakterleri arasında taraf tutmamalı ve kalemını şöhret için kullanmamalıdır. Yazar ancak okumayı ve yazmayı sevebilirse yazı sanatında başarılı olabilir. Bununla birlikte sanatçı, edebî türler hakkında fikir sahibi olmalı ve bunları eserlerinde kullanmalıdır. O, yazacağı roman türünü belirleyerek eserin gerçek hayata uygunluğuna dikkat etmeli, okura umut yüklemelidir. Yazar, umut ettiği okuyucuyu, imza günleri, konferanslar, okuyucudan gelen mektuplar gibi yöntemlerle iyi tanımalıdır. Böylelikle okuruyla hemhal olan yazar; istikrarına, tutarlılığına ve şahsiyetine gölge düşürmeden yazmaya devam etmeli ve değerini korumalıdır (2007, s. 96, 117).

Beyaz Devrim Kalemle Başlar eserinin sanatı icra edecek olan yazarı merkeze alınarak oluşturulduğunu söyleyebiliriz. Yapıtta, gerek dilbilgisi gerek edebiyat bilgilerini ara kesit olarak sunulduğu bölümler olduğu kadar kendi anılarını anlatıp yazdıklarını inandırıcı kıldığı bölümlerde vardır. Şenlikoğlu'na göre yüzlerce yanlış, kalemle yayılmıştır. O halde doğrularda kalemle yayılacak ve kalplerde beyaz devrim öyle başlayacaktır (2007, s. 63).

Yazar, sanatının arkasında durmalı, yapıtında hata yapmamalı, her sözünü, fikrini okuyucusuyla paylaşmamalıdır. Siz siz olun aciz kaldığınız dönemleriniz olursa asla yazmayın. Aciz kalabilecek bir insan olduğunuzu okuyucunuzdan saklamayın, ama özel dertlerinizi benim kadar açmayın, sözleriyle pişmanlığını dile getiren Şenlikoğlu, bazı okurlarına kırgınlıklarını dile getirir (2007, s. 66). Yazar, okuyucu ile çay içecek samimiyeti kurmalı ancak derdini anlatacak yakınlıkta olmamalıdır. Yazar, okura karşı açık olmalı ancak anlatacağı konularda samimiyetini korumalı, ciddiyetsizlik oluşmamalıdır. O, her ne kadar halkın içinde olmuş olsa da kalem sahibi olduğunu unutmamalıdır. "Okur, en çok roman kişileri ve onların yaşadıkları olaylarla ilgilenirler"

(Gündüz, s. 2003, s. 33). Ancak yazarı da eserden ayrı tutmazlar. Dolayısıyla “bir sanat alanında rol oynayan sanatçı, eser, okur, toplum unsurları vardır” (Moran, 1981, s. 5).

Karakteri, hayal dünyası ve duygularıyla ön plana çıkan yazar, pergelini sabitlemeli ve iç dünyasının çizdiği doğrultuda alanı okuyucuya sunmalıdır. Eserlerinde savunduğu düşüncelerde tutarsızlık ve belirsizlik olmamalıdır. Bununla birlikte kimliği oturmuş, düşüncesini kontrol edebilir, toplumun kazandığı bilgilerin toplamı olan, duygularını kontrol edebilen, kendi kültürünü toplayan ve nesilden nesile aktaran, ufku bütün dünyayı kapsayan sanatçılar, ancak tarih defterine ismini yazdırabilir. Bunun için edip, İslam evrensel bir dindir, ama ona bağlı olanların ufku darsa evrensel İslam’ı dünyaya nasıl taşıyabilir, endişesi içinde olmalı ve kendini İslam kültürü mefkuresinde yetiştirmelidir.

Bu mefkure içinde sanatçı, şahsiyetini sadece kalemiyle değil; dış görüntüsüyle de oluşturduğunu bilmelidir. O, “günlük yaşamında temiz giyimli, bakımlı olmalıdır. İçerikli ve güzel konuşmak yoruyorsa daha sade, kendi olarak konuşmasına dikkat etmeli[dir] (Şenlikoğlu, 2007, s. 73). Bilhassa edip, toplum edebini, nezaketini üzerinde taşımalıdır. Onun sanatı, sadece yazı dilinde değil; beden dilinde de kendisini yansıtmalıdır. Yazar; kültür, ilim, irfan alanında ön planda olan bilgidir. Bilgili olmak kültür göstergesidir, gelenek temsilidir. Bundan dolayı Şenlikoğlu; edipte bilgi ve sanatın hemhal olduğunu görmekle birlikte onun davranış ve hayat prensiplerinde İslam kültürü ve sevgisinin yansımaları gerekliliğini savunur (2007, s. 173).

Şenlikoğlu, beyaz devrimin insani yön olduğunu savunur. O, evrensel doğruların sade, yalın anlatıldığı, toplumun ve bireyin beyaz çember içinde bulunduğu bir sanat anlayışını benimser. Onun sanat anlayışının temelinde kültür vardır. Koç’un dediği gibi “bir kültürü, bir dünyayı anlamının en kısa yolu sanattan geçer. Hakikat anlayışının, dünya görüşünün çeşitli dil ve ifade düzeyindeki bir tezahürü olan İslam sanatı İslam’ı anlamının en kısa yollarından biridir” (2009, s. 76). Bu sanat, Allah’ın var olduğunu ve yaratma gücünün ancak O’na mahsus olduğunu kanıtlar.

Yirmi yıl sonra onu öğrenen kişiye Dünya’da ahiretlik bilgi sağlamıyorsa o kültür modern denilen, insan çürüten ve yiyen bir kültürdür. Ondan uzak durmalıyız ve bunu yazılarımızda farklı farklı yerlerde işlemeliyiz, desturuna sahip olan Şenlikoğlu, kültürü, *insanın doğasıyla çatışmayan yapı* olarak eserlerine serpiştirmiştir. Özdenören, esere serpiştirilen değer hakkında şu yorumu yapar: “Batılı, her ne pahasına olursa olsun kendi kültürünü korunmasını ister. Müslümansa her ne olursa olsun değil; gerektiği ölçüde kendi geçmiş kültürünü sahiplenir, gerektiği yerde de bu kültürü reddetmekte tereddüt etmez” (2013, s. 159). Asıl olan yazarların eserlerinde yeniden inşa edecekleri doğa ve insan fıtratıyla barışık olan kültürdür. Romanlarda aşk, ihtiras, macera, entrika, gizem, din, tarihsel konulu temalar geçmesine rağmen kalemini inandığı dava uğruna kullanan yazar, seçtiği ve örnek gösterdiği kahraman ve olaylarla insanlarda arınma duygusunu oluşturmayı amaçlar. Sanatçı adaylarının samimi ve şahsiyetli olmalarını tavsiye ederek eserlerinde özgün olmalarını söylemektedir (2007, s. 54-74).

Popüler romanlarda toplumun ihtiyacına uygun organize edilen karakterler sunulup yol gösterilmektedir. Ancak Şenlikoğlu önce kendimiz olacağız, hiç kimsenin yerinde olmak istemeden. Beğendiklerimizi örnek almak başka şey, olmadığımız kişi görünmek başka şeydir. Bizim bilgimiz olsun ihlâsımız, gayretimiz, heyecanımız, kaygımız, istikrarımız olsun, bu cevherler bize yeter diyerek ideal olan karakterin insanlara yansıtılması gerektiğini belirtmektedir (2007, s. 76). Yazar, okuyucuya hakiki olan duygu ve davranışları yansıtmalıdır. Dölek’e göre “kültürün bir parçası olan din, edebî esere olan etkileri bağlamında yazarın ve eserin anlaşılmasına katkı sağlayarak

okuyucunun anlam dünyasını zenginleştirir" (2024, s. 339-40). Yani anlamın tamamlanmasında din kültürü ideal olanı desteklemektedir.

Popüler romanlarda okuyucu kitlesinin halk olarak seçilme nedenleri arasında okuru mutsuzluktan kurtarma, oyalama gibi nedenler yer almaktadır. Ancak bu tür romancıların ekonomik kazanç elde etmek için bilgi seviyesi düşük insanları tercih etmesinden dolayı onlar, sanatçı görmeyen eleştirmenler vardır. Buna karşılık Şenlikoğlu, *popüler edebiyat dilini önemsemeyen eleştirmenlere; herkes akademik seviyede yazarsa onlar nasıl okuyacak? Nedir bu halk seviyesine inmeme kompleksi? Bunu yaparken halkın çok daha aşağılara düştüklerini neden göremiyorlar? Doğrusu bu konuda artık sabretmek istemedim. Halkı eğitecek kitaplar gökten mi yağacak? Siz yazarlar ordusu dostlarıma içimi döktüm. Oh be rahatladım, cevabını verir* (2007, s. 106).

Bununla beraber Şenlikoğlu; yazar adayının halkı daha iyi anlaması için bilmesi gereken ana dil, yazı dili, konuşma dili, hâl dili, susma dili, tabiat dilini bilmesini ve romanında, hikâyesinde yeri gelirse özellikle tasvirlerde bu dili kullanmak zorunda olduğunu belirtmiştir. Yazar adayı, popüler romanın hayal dünyası olan betimleme dillerini yeri geldiğinde, isteğine bağlı olarak kullanmalıdır (2007, s. 107). Onun için betimleme sanatı bir hüner ve eser için vazgeçilmez unsurdur.

Her yazarın, eserini yazdığı bir atmosfer vardır. Ona ilham perilerinin gelmesi için uygun şartların olması gerekmektedir. Şenlikoğlu, yazarken kullandığı metotları şöyle paylaşır: Odamızın havasını sık sık değiştirmeliyiz, kendimize moral vermeli ve düşünmenin en iyi güç bulma aracı olduğunun idrakiyle hareket etmeliyiz. Sık sık su içmeliyiz. Kambur oturmamalıyız. Sinirliyken, haddinden fazla üzgünken yazı yazmak hatalıdır. Masanızda bütün alt yapı doneleriniz hazır olmalı. Tenha bir yere çekilmelisiniz. Şartlarınız buna uygun değilse, zihninizi kalabalık ortamda yazmaya alıştırmanız (2007, s. 138-39). Edip, yazmaya başlamadan önce ön hazırlığını yapmalıdır.

Aday, yazmaya başlamadan önce zihninde; "neden yazıyorsun, niye yazıyorsun, nasıl yazıyorsun, neyi hedefliyorsun?" gibi soruların cevabını bilmiş olarak yazma yolculuğuna çıkmalıdır. Devamında kitabınızı okuyan okuyucunun neyi öğrenmesini istiyorsunuz? Bu sorununuzun cevabını elinize kalem aldığınızda biliyor olmalısınız, diyen Şenlikoğlu, adayın planlı olmasını önermektedir (2007, s. 137-39).

Yazar, "insanlığa veya tabiata faydası olan her meslek sanattır. Bundan dolayı iyi bir yazarlık; iyi bir zanaattır" (2007, s. 150). Yaşanabilir dünya için kalemını kullanan, kullanacak olan tüm sanatçılar kıymetlidir. İleri gelenlerin değil de ileri gidenlerin alkışlandığı tek ülke ise sanatınkidir (Özgül, 2008, s. 34).

Romanın topluma yol gösteren kılavuz olduğunu belirten Şenlikoğlu, sanatçının toplumun nasıl olmasını istiyorsa bu isteğini romanında, hikâyesinde göstermeyi başarabilmesini; toplumdan neleri talep ettiğini ya direk söylemesini ya da hissettirmesi gerektiğini belirtir. Romanın yazılış amacını "bir romanın, hikâyenin mesajı yoksa, tavsiyesi açısından derdi yoksa neden yazılsın ki? Bizim sırf heyecan olsun diye yazma lüksümüz yok. Yazar, gizlice, faydalı olacağına inandığı tavsiyesini yazmalı fakat okuyucuya hiçbir şey bilmiyor yerine koyarak yapmamalı bunu" (2007, s. 54). Edip, okurla arasındaki ilişkiyi korumalıdır.

"Yazar, topluma hitap etmemeli, bireyin beynine giden kıvrımların mümkünse en incisini öğrenerek kişiye hitap etmeli[dir]. Okuyucu bir kitabı okurken, kendisine seslenişi hissetmezse, elindeki kitabı arkadaşı olarak göremez" (Şenlikoğlu, 2007, s. 54, 55). Bu nedenle yazarın, seslendiği bireye yakın olması ve onun ruh hâlini bilmesi gerekmektedir. Roman yazarı insanın psikolojisinin her yönünü bilmeli ardından sanatını,

disiplinini, ibadetini, cihadını, okumasını oluşturmaktadır. Bununla birlikte Wallek/Waren; romanların ve tiyatro eserlerinin insan psikolojisi bakımından bilgi vermek gibi değerli yönlerinin olduğunu ifade ederler (1983, s. 37).

Yazar olmak belirli bir yaş, emek, tecrübe ister. Bundan dolayı yazar olacak kişi, önce bir sanatkarın öğrencisi olmalı, ondan ders almalı, kitaplarını dersi gibi çalışarak öğrenci olmayı başarmalıdır. Yazar; öğrenci olduğunu unutmamalı, başka yazarların bilgisine ve özgünlüğüne kendi tecrübesini ekleyerek yükselmelidir (Şenlikoğlu, 2007, s. 53).

Şenlikoğlu, *Binbaşının Kürt Kızı* romanında Yalnız Kadın rolüne bürünerek Bahar ile arasında geçen konuşmada ona yazar olmanın şartlarını söyler:

Bahar: "Yazar olmanın şartları nelerdir?"

Yalnız Kadın: Kişi önce ne konuda yazacağına güzelce karar vermelidir. Teknik konularda bilgi sahibi olmalı ki eleştiriler onu diriltsin. Kendisini bile eleştirebilmelidir. Kelimeleri yerinde kullanılmalıdır. Kişi hangi inancı savunuyorsa, o inancın çatısını çok iyi bilmelidir. Özellikle İslam davası bilinmeden hiç yazılamaz. Günlük konuları, olayları iyi takip etmeli, meselelerin İslam'daki çözümünü nedir? Onu araştırmalıdır. Davasında çok samimi olmalıdır. Alkış için, şöhret için yazar olunmaz. Bu yolda yazar veya yazar olmayan dava adamları ihlâsları bittiği yerde, kendileri de sanatları da biterler. Kişinin ruhunda bazı insani özellikler tam olmalıdır. Çok okumalı, az yazmalıdır. Kur'an'ı çok iyi okuyup öğrenmelidir. Tefsir, Hadis, Fıkıh, Akaid, Müslümanların tarihini öğrenmelidir. Davayı dert etmelidir. Yalnız önce hangi safta hizmet edeceğini belirle. Bu iş biraz yetenek ister. Düşünebilmelisin, gözlem yapabilmelisin; bunları kâğıda dökülmeli ve hayal kurabilmelisin" (2024, s. 57 58).

Aday, inancına ait olan değerleri oluşturacağı eserlere yansıtmaktadır. İnanç, duygu ve düşüncelere yansıtacağından hareketle okur; yazarın niyetini ve inanç dinamizmini anlayabilmektedir. Bunun için edip yazma konusunda bilinçli olmalı ve okura karşı donanımlı görünmelidir.

Şenlikoğlu, bazı romanlarında yazar karakterine bürünerek yazar olmak isteyenlere tavsiyeler vermektedir. Bununla birlikte Şenlikoğlu, edibin yol gösteren bir eğitime ihtiyacı olduğunu, yaşadığı bir pişmanlığı dile getirerek şöyle ifade eder: "*Bende bulunan aşk, samimiyet ve heyecan güzel yazı için yeterli miydi? Bunu düşünmedim bile. Ben bir tek noktaya odaklanmıştım. Cihat etmeliydim; akideyi bilerek, İslam'ı bilerek cihat. Bunlardan pişman değilim, olmazsa olmazlarımız bunlar. Fakat bir de yazma sanatı üzerine biraz bilgim olsaydı güzel olmaz mıydı? Olurdu, ama bilemedim" (2024, s. 42-43).* Bundan dolayı bilgi ve hayalin yanında tekniğe, eğitimciye de ihtiyaç vardır. Şenlikoğlu, teknik konusunda zayıflığını ilk eseri *Bize Nasıl Kıydınız?* romanında şöyle ifade eder: "*Elinizdeki kitabı, gençlik yıllarımda, kitap tekniği ve türü konularında bilgi sahibi değilken yazdım. Akide bilgim, gayretim ve samimiyetim az da olsa vardı, bunlar kitap yazmak için yeterlidir sanıyordum, ama değilmiş" (2021, s. 9).*

Yazar, kitap tekniği ve türü konusunda bilgisi olmadığı hâlde yazdığını söyler. Sanatçı, yazı için niyetin ve bilginin yeterli olmadığını bununla birlikte kitap yazma tekniklerinin bilinmesi gerektiğini belirtir. "Adeta monologdan ibaretmiş gibi yazmışım, bu durumdan romanı pek kurtaramadım. Yazar olmak isteyenlerin bu hataya düşmemelerini öneririm. Hatalarını düzeltmeye çalışmak, yazarlar için de aynı değerde bir eylemdir" (2021, s. 9).

1.2. Yazara Lazım Olan Genel Kültür Bilgileri

Sanatçı eserini icra etmeden önce bilmesi gereken birtakım genel bilgiler vardır. Aday öncelikle inandığı dinin akidesini bilmeli; insanı, insanlara anlatacağından onu her

yönüyle tanınmalıdır. Hayal dünyasını karşı tarafa aksettirmek isteyen sanatçı; romanda önemli unsurlardan biri olan mekân unsurundan yararlanması için Dünya haritasını bilmesi gerekmektedir. Bunun yanında tarihi olayları ayrıntılı bilmeli, ansiklopedi kullanmalı ve olayları yorumlama kabiliyetini genişletmelidir. Şenlikoğlu, “yazarken kullanılacak kelimelerin sözlük bilgisi olmasına önem verir ve her adayın en az bir sözlüğe sahip olması gerekliliğini vurgular” (Şenlikoğlu, 2007, s. 201).

Yazar adayında belirli bilgilerin olmasının ardından Şenlikoğlu, okuyucuya iki aylık çalışma programı oluşturur. Bu zaman diliminde *Fuzuli, Nâbi, Seyh Galip, Ahmet Haşim, Tevfik Fikret, Necip Fazıl Kısakürek, Nurettin Topçu, Yaşar Kaplan* gibi isimler dönem özelliklerine göre değerlendirilir, eserleri okunur ve anlaşılmaya çalışılır (Şenlikoğlu, 2007, s. 201).

Tavsiye edilen çalışma programının ardından okurdan, belirtilen şahsiyetlerin dünya görüşlerinden hareketle kendisine ait fikirlerini oluşturması beklenir.

1.3. Yazarın Toplumda Karşılaşacağı Sorunlar

Yazarlığı çileli bir meslek olarak gören Şenlikoğlu, okurlarını; yaşadığı tecrübelerle bilgilendirir.

“Bir aday; hapse atılabilir, bazı gruplar tarafından düşman ilan edilebilir. Yazdığı gazete ve dergide yazısı hiç okunmayabilir. Piyasa olan kitabı hiç satılmayabilir. Tam tersi kitabı satılır, çok okunur ama yazar hiç sevimleyebilir, toplum içinde çok aşağılanabilir. İmza günlerine gider de bir kitap imzalamadan geri dönebilir. Umduğu, hayal ettiği etkiyi göremeyebilir okuyucudan. Aç kaldığı günler olabilir” (Şenlikoğlu, 2007, s. 78, 79).

Sanatçı, toplumdan olumsuz tepki alabilir. Yaşadığı topluma başarılı eser sunduğu halde beklediği ilgiyi okuyucularından göremeyebilir. Ancak Şenlikoğlu, yazar olmak isteyenlerin karşısında mücadeleci tavrını takınır ve yaşadıklarıyla onlara rol- model olur.

1.4. Yazarlığa Ait Başarı Hikâyeleri

Yazar, çevresinde tanıdığı sanatçılarla telefon görüşmesi yaparak onların edebiyata yönelme sebeplerini öğrenir.

“Abdurrahman Dilipak, Afet İlgaç, Ali Bulaç, Ali Erkan Kavaklı, Ayşe Kulin, Canan Ceylan, Cemil Tokpınar, Demet Tezcan, Emine Işınsoy, Fatma Tuncer, Hakan Albayrak, Hayrunisa Doğru, Hüseyin Üzmez, İbrahim Tenekeci, İhsan Eliaçık, İnci Beşol, Mehmet Emin Kazıcı, Mine Ezgi, Mustafa İslamoğlu, Mustafa Miyasaoğlu, Mustafa Özel, Mürşide Uysal, Nevval Sevindi, Nuriye Akman, Nurullah Genç, Ömer Lekesiz, Recep Özcan, Senai Demirci, Sibel Eraslan, Şule Yüksel Şenler, Yaşar Kaplan” (Şenlikoğlu, 2007, s. 239-73). Yazar adaylarına, bu sanatçıların iç dünyasını açarak bilinç oluşturmak isteyen Şenlikoğlu; onları, edebiyat deneyimlerine davet eder. Böylelikle birden fazla yazarın tecrübesi edebiyata kazandırılarak *yazma sanatı* oluşturulur.

Yazar adayı, edebiyat hayatına atıldıktan sonra zorlandığı herhangi konuda yukarıda bahsedilen sanatçıların başarı hikâyelerini okuyabilir. Onlarla yüz yüze görüşebilir.

1.5. Yazara Tavsiye Edilen Kitap Listesi

Şenlikoğlu, sanatçı adaylarına okumaları için kitap tavsiyesinde bulunur. Kendi okuduğu kitapları öneren yazar; faydalandığı bilgilerden onların da yararlanmasını ister. Bunun için meslektaşlarına; “*Edebiyata Dair, Türk Hikâyecilerinin Hikâyeleri, Edebiyat Dersleri, Edebiyatta Üslup ve Problemi, Huzur, Edebiyat Kuramları, Edebiyat üzerine Düşünceler, Roman Tekniği, Bizi Biz Yapan Hikâyeler, Türk Dili Dergisinin Roman, Eleştiri,*

Hikâye Özel Sayıları, Türkçenin Sırları, Düşüncenin Dinamikleri, Edebiyat Üzerine, Edebiyat Dersleri, Edebiyat Yazarları I, II, III, İslam Estetiği ve İnsan, Yazarlar Sözlüğü (2007, s. 232, 233) kitaplarını önerir. Dinî roman alanında öne çıkan sanatçı, yazarlık mesleğini güçlendirmek ve sahip olduğu Türk edebiyatını; edebiyat ve dil bilgisi yönünden incelerek anlamaya çalıştığı söylenebilir. Özellikle yazarın, Türkçenin Sırları eserini tavsiye niteliğinde ele alması onun Türk diline verdiği önemi göstermektedir

1.6. Yazarın Eser(ler)ini Topluma Ulaştırma Gayreti

Sanatçının meydana getirdiği eser topluma ulaştığı takdirde amacına ulaşmaktadır. “Yazar, belli bir niyet doğrultusunda bir konu seçmekte ve kendi sanatsal dehasını kullanarak seçtiği konuyu çeşitli araçlar vasıtasıyla okuyucuya görünür kılmaktadır” (Tökel, 2002, s. 235-36). Bu doğrultuda edip tarafından oluşturulan yapıt, içinde barındırdığı niyet doğrultusunda okuyucuya ulaşmalıdır.

Şenlikoğlu, kitap yazma ve yazdığı kitapları bastırmak için gayret göstermiştir. O, eserini oluşturan edibi şu şekilde yönlendirir:

“İlk zamanlar bir yıl yazdığınız kitabı bir köşede saklayın (sonraki kitaplar için üç ay yeterli olabilir.) Bir yıl sonra tekrar okuyun, bir edebiyat öğretmenine kontrol ettirin. Daha sonra her kültür düzeyindeki kişilere okutun, görüşünü alın. Dizgi ve tashihten sonra en az üç kez okuyun... Daha sonra kitabınızı bir yayın evine götürün. Sizi destekleyen yazar olursa iyi olur. Yayınevi basmazsa bir yayın evine daha gidin. Sizi tanımadıkları için basmazlarsa kendi imkanlarınızla basmaya çalışın. Tabii yazdığınız kitaplar ihtiyaca cevap veriyorsa yapın bunu” (2007, s. 174).

Özdenören, Modern Çağda yazarların karşılaştığı sorunları şu şekilde belirtir: Dünkü Müslüman yazar, tamamen İslam içi değerlerle eserini kurarken, bugünkü Müslüman yazar ayrıca İslam dışı çevre şartlarıyla savaşım görevini de yüklenmiştir (2013, s. 55). Dolayısıyla edibin, topluma sesini ulaştırması zor olabilir. Ancak o, elde ettiği eserini insanlara ulaştırmak için her yolu denemeli ve emeğine karşı saygı duyarak karşılaştığı engelleri aşmalıdır.

1.7. Yazarın İnancı ve Edebî Dili

Sanatçı, toplum ve Yaratıcı ile arasında ilhamla iletişim sağladığından değerli, örnek alınacak şahsiyet olarak görülmüştür. Bilgi, kültür, ilim ve irfan kabiliyetleri bulunan bu kişiler, eserlerinde insanları ayırtıracak, birbirlerine yabancı kalmalarına sebep olacak ifadeler kullanmamalıdır. Dolayısıyla yazmak eylemi, bizim dışımızda bir olgu değil içimizde bir yaşantının dışı vurumudur. Çevremizde gördüğümüz kişileri, onların yaşam ve deneyimlerini gözlemleyip içimize alır; birikimimiz, dünya görüşümüz, deneyimlerimizle harmanlar, o kişiliklere belki yeni nitelikler yükler, onlarla kendi içimizde yaşayarak onları biz yaparız. Sonra da o yaşantıyı dışı vururuz (Gündüz, 2003, s. 15). Oluşturulan eserle birlikte sanat, okur, arsındaki ilişkiyi Necip Fazıl Kısakürek, şöyle yorumlar: “verilen eserle birlikte aşılın zaman ve mekân engelinden sonra ruhlar arasında bir birlik kurulur. Birbirinden ayrı, şahsiyetlerini muhafaza eden insanlar arasında sağlanan duygu ve düşünce iştihakı aşk kadar derin ve kuvvetlidir (2022, s. 161). Yazar ve toplum arasında oluşan duygu iştihakına inanan Şenlikoğlu, edebiyatta inanç ayrılığını reddeder.

Yazar, eserlerinde; Müslümanların haksız yere kötülendiğinden şikâyet etmektedir. İnancın kişinin şahsında değerli olduğunu belirten yazar; okurun rencide edilmemesi gerektiğini savunur ve Müslüman bakış açısını yansıtan romanın gerekliliğini belirtmiştir.

Özdenören, Müslüman romanın olmadığını şu şekilde ifade eder: “Edebiyatımızda hikâyenin, romanın aşağı yukarı yüz yıllık bir geçmişinin olmasına rağmen, bu geçmişte Müslüman hikâyeciye, Müslüman romancıya yardım edebilecek belli başlı bir tek örneğin bile bulunmadığını söylemek hiç de abartılı bir iddia değildir. Bu konuda mesnevi bir tür olarak sık sık öne sürülen bir örnek diye gösteriliyor. Mesnevi ve hikâyeyi yahut romanı özdeş saymak birtakım yüzeysel benzerlikleri zorlamak kimseye yarar sağlamaz.” (2013, s. 74).

Müslüman Kadın Avrupa’da romanında yazar, Avrupa’ya gider. Oranın yaşam şeklini anlatan bir romanı, Müslüman bakış açısıyla yazacağını söyler:

“Avrupa’ya gitmeliydi, araştırmalıydı ve Avrupa’nın romanını yazmalıydı. Çünkü, Avrupa, Türkiye’nin ve İslam âleminin romanını çoktan yazmıştı. Üstelik abartıları, iftiraları da vardı yazılan romanlarda ve İslam’ın geçmişine ve hep yanlı bakıyor, gördüğü gibi anlatıyordu Batının düşman ruhunu tanımayan okuyucu, İslam alemi hakkındaki yalanlara şatlanıyordu. Batının yazdığı romanlar, Müslümanların hakkını yiyordu. Batının romanını Müslüman adaletiyle yazacağım, diyordu yazar. Batının verdiği Oscar ödülleri yarısı Müslümanların onurunu rencide edici kitaplardı. İslam dünyası bu duruma karşılık hâlâ Batı tahlili yapan ciddi bir roman yazamamıştı” (Şenlikoğlu, 2014, s. 22, 24).

Yazar, Batı edebiyatı türü olan romanın, onun gelenek göreneklerini, inançlarını yansıttığını ve bu etmenlerin Müslümanların kültürüne uygun olmadığını belirtmektedir. Yerli ve dinî bakış açısını yansıtacak bir roman teorisinin olmadığı serzenişinde bulunan sanatçı; *Müslüman Kadın Avrupa’da* eserini yazarak farklı bir roman teorisi oluşturur. Müslüman yazarın, nasıl Batının inancına saygı duyarak romanını yazdıysa; aynı hassasiyeti Batılı yazarından da İslam dünyasını anlattığı romanından beklemektedir.

Şenlikoğlu, romanda, Doğu/Müslüman kadını yanlış tanımlamasına rağmen bu roman teorisinde Hollanda, Almanya, Avusturya, İtalya, İsveç, İsviçre, Danimarka’yı gezer. Nadire örneğiyle; Avrupa’da Müslüman kadını evden çıkarır, çalışma hayatına sokar, gayrimüslimlerle iletişim kurdurur ve İslam’ı temsil eden sembol hâlinde okuyucuya sunar.

Nadire’nin Müslüman kimliğiyle Avrupa’da var olması, İslam’ın Batı zihniyeti karşısındaki duruşunu ifade etmesi açısından kıymetlidir. Yazar, diğer romanlardan farklı olarak Müslüman kimliğini tanıyan inançların da olduğunu kanıtlayarak İslam’ın yüceliğini dile getirir.

Şenlikoğlu, edebiyatın insanları birleştiren bir etmen olduğunu hatırlatmakta ve Batı sanatçılarının, eserlerinde taraf tutmalarını eleştirmektedir. O, eserlerinde farklı inançtan olanları İslam başlığı altında toplayarak tarafsız şekilde okurlara yansıtmıştır. Salih ve salihâ sanatçılar insanları inançları doğrultusunda değil; değerleri ve yaratılış farklılıklarına göre ele almalı ve sanat ikiye bölünmemelidir. Dünya kültürlerinin bulunduğu edebiyat alanı objektif şekilde kullanılmalıdır. Bundan dolayı yazar için hizmet edilen dava şuuru, hayat prensiplerini oluşturmuştur.

1.8. Şuurlu Olma ve Davanın Önemi

Şenlikoğlu, hayatı boyunca kendini çalışmaya adan. “O tarafa, yani ahirete gidince buradaki hayatımızın filmini göreceğiz. Kendimi izlerken, hep dava üzerinde çalışırken görmek istiyorum, o yüzden zamanımı lüzumsuz işlerle geçirmek istemiyorum. Ya okurken ya yazarken ya da vaaz verirken görmek istiyorum kendimi” (2014, s. 108). Sanatçının hayatı; okumak, yazmak, vaaz vermek olarak üç bölümden oluşmaktadır. O, yazı hayatının dışında verdiği sohbetlerle sanatını icra etmekle birlikte kendisini İslam’ı

anlatma, aktarma, tebliğ etme vazifesinden sorumlu tutarak yaşamaktadır. (URL)³ Yazar, verdiği vaaz ve konferanslar sebebiyle okurları tarafından abla, anne, teyze, öğretmen, hoca rolünde görülmüştür. Romanlarını insanlık için yazdığını belirten sanatçı, onlarla kurduğu gönül muhabbetini, hayat hikâyelerini eserlerine taşımıştır.

Yazar, davasının içeriğini, okuyucularıyla olan bağı ve kalemını insanlık için kullandığını belirtir: “Onlar çok ilginç bir şey olsa bana yazıyorlar, ben de ilginç bir şey görsem onlara yazıyorum. Ben romanı sanat için yazmam, insanlık için yazarım. Gayem edebiyat olsa, sanat için yazacak olsam, Allah’ın izniyle onu da başarırım. Fakat şimdilik sanat için yazıp edebiyat güzelliği uğruna yorulmayı düşünmüyorum. Ama edebi olmasını da önemsiyorum” (Şenlikoğlu, 2014, s. 108-109).

Şenlikoğlu, edebî eser vermeden önce İslam medeniyeti üzerinde çalıştığını ve öğrendiklerini okurlarına aktardığını ifade eder: “İslam medeniyetini çok güzel anlamalı ve anladığım İslam’ı tüm dünyaya haykırmak için çalışmalıyım. Kaç kişiye gücüm, sesim, ulaşırsa, o kişileri İslâm ile tanıştırmalıyım. Dünya’yı düzeltmeye niyet etmeliyim” (2019, s. 143, 145). Sanatını; *İslamî tebliğ* olarak inşa eden yazar, İslam’ın fikir, yaşam zenginliğini ifade ederek dünyada yanılğılara maruz kalmış inancın önünü açmak ister. O, okuyucularıyla sosyal hayatta da görüşerek İslâm’ı aktarmaya devam etmektedir.

Yazar; kadın, erkek ayrımı yapmadan tüm insanların yaşanılabilir bir gezegen için çalışmasının gerekliliğini vurgular: “Evet, geçmişte, çok kötü çağlar görmüştü dünya. Dünya’da bir yenilik yapıp, gelecek çağlara örnek çağlar hazırlanmalıydı? Herkes üzerine düşeni yapmalıydı mutlaka” (Şenlikoğlu, 2014, s. 21). İnsanların birbirine benzemeyen parmak izleri olduğu gibi her birinin zihin yapıları da farklıdır. “Bu çağda Yehova Şahidi’yle, Hristiyanıyla, Budistiyle, kısaca ne kadar din ve ideoloji varsa, bir araya gelip biz insanlık olarak bir değişiklik yapalım” (Şenlikoğlu, 2023, s. 168). Sanatçı; inanç farklılıklarını zenginlik olarak görmekte ve iyilik, güzellik adına insanların bir araya gelebileceklerini vurgulamaktadır.

Yazar, Mösyö Mimo’ya seslenerek yazılarında niyetini yineler:

“Masaya oturdum. Bay Mimo, yine size döndüm. Mösyö Mimo. Birçok dinsizle tartışmış bir insanım. Ben estetik bir yazar değilim. Eğer estetik bir yazar olsaydım, size anlatacağım çok farklı şeyler olurdu... Size hurafesiz dini anlatmak istiyorum... Benim Müslüman olmam için mi çalışıyorsunuz? dersiniz. İlk etapta sizin İslam’ı doğru anlamanızı istediğim için yazıyorum... İslam anarşizm değildir, İslam faşizm değildir. İslam adaletsiz bir sistem değildir. İslam Batı’nın anlattığı değildir. İslam bilime kör, bilime karşı hiç değildir. İslam kadercidir. O kadar iftira atıldı ki İslam’a, İslam melek gibi olduğu halde, iftiralarla kötü gösterildi” (Şenlikoğlu, 2024, s. 7).

Yazar, kitabı yazdığı muhatabını masada karşısına alarak onunla konuşmaktadır. Sanatçı, diğer yazarlardan farklı olarak estetik olmadığını söyler. Hurafesiz dini anlatmak için edebiyatı araç olarak kullandığını ifade eder. Yazar, yazılarında İslam’ı anlatarak okuyucularını yönlendirmek gibi gayesinin olmadığını, sadece İslam’ın düzgün anlaşılması için çabaladığını belirtir. Dinin yanlış aktarıldığını ifade eden yazar, okuyucularından ateist, deist olanlara seslenerek İslam’ın berraklığını savunmakta ve atılan iftiralarla birlikte karalanmış İslam’ın temiz olduğunu savunmaktadır.

Şenlikoğlu, romanlarında İslam’ın yanlış anlaşılması sebebiyle inanç boşluğuna düşen insanların deizme, ateizme, Yehova Şahitleri’ne yöneldiklerini dile getirir. Eserlerde toplumun inanç problemlerinin sadece bunalım olarak adlandırılmasına karşı çıkan yazar, deist ve ateist figürlere yer vererek inanç bulanıklığına dikkat çekmek ister.

³ URL3: https://www.youtube.com/watch?v=5_9U3CKqAsA [Erişim Tarihi: 28.11. 2025].

1.9. Yazar, Aşk, Okuyucu İlişkisi

Şenlikoğlu, romanlarında aşk unsurunu kullanır. Helal- haram dairesinde bu unsurun nasıl yaşandığını kahramanlar aracılığıyla ifade eder. Okurlara, aşkı arama. Aşkı içinde yaşa kimseye vermeden. Nasılsa kimse kimsenin aşkının tam değerlendirmesini yapamaz. Ve nasıl olsa aşk bir gün biter. Bitmese de içinde yaşat. Oyalanma, aşkın peşinde zaman kaybetme nasihatinde bulunmuştur (2007, s. 277). Yazar, aşkın sonlu olduğunu savunur ve okurun içinde olan aşkını gizli yaşamasını tavsiye eder.

Edibe, eserlerinde aşk konusunu altın oranda işlenmesini tavsiye eden Şenlikoğlu şöyle seslenir: "sakın ola ki, okuyucuna kıyma, asla hayatı aşktan ibaret gösterme. Senaryonda, güftelerinde ne yazıyorsan onda da dengeli olmayı, Allah'ın sunduğu çizgide aşktan da bahsetmeyi ama orta yol üzerinde durmayı prensip haline getir" (2007, s. 277). Netice itibarıyla aşk, eserlerde his ve düşünce dengesini bozacak vaziyette işlenmemelidir.

Aşk, insanların gönül ve beden yorgunluğunu alan, ancak tanımlanamayan bir formüldür. Yazar, genç ruha sahip olanlara aşk nazarında hitap ederek onu araç olarak kullanmaktadır. Gençlerin problemleriyle yakından ilgilenerek onları sosyal ve yazı hayatında yalnız bırakmayacağını dile getirir: "Yazar çok iyi biliyor ki romanın içinde bir aşk varsa gençler o romanı daha iyi okurlardı. Kendilerini bulmak istiyorlardı o romanda. O halde diyordu yazar; ben de o aşkın etrafında verilecek mesajlarımı veririm, gençler gönüllerini terbiye ederler de önüne gelene âşık olma hastalığı olanlar daha dikkatli olur. Artık İnternet çağında yarışıyoruz, gençliğin beynine giden yolu meşru donelerden bulmalıyız, diyordu" (Şenlikoğlu, 2014, s. 88). Aşk, romanda anlatılan öyküde olayların devam etmesini sağlayıp durağanlığı kıran bir dizgedir. Edebiyatta kutsal kabul edilen bu kavram, zamanla toplumda yüklenen anlamların değişmesiyle birlikte farklılıklara neden olmuştur. Şenlikoğlu, duygu ve düşüncelerde denge unsurunu önemser ve aşka saygı duyar. Onu İslam prensiplerine göre şekillendirir ve olay örgüsünde kullanır.

1.10. Şenlikoğlu'nun Romanlarında İslam Milliyetçiliği

Şenlikoğlu, yaşadığı ülke topraklarına pergeli koyar, onun hareket ettiği istikamette başka coğrafyanın toprağına ayağını basar. Milli olan sanatçı, eserlerinde milliyetçilik yapmaz, diğer milletlerden ayrılmaz. Onun için bütün insanlar kardeştir. Ülke toprağı namustur.

Sanatçı, eserini oluştururken farklı coğrafyalarda olan toplumsal sorunlara gözünü yummamıştır. Eserlerinde zulüm altında olan milletleri de işlemiştir. Bunlardan bir tanesi de Doğu Türkistan Türklerinin katliamını anlattığı *Çin İşkencesi* romanıdır. Yazar bu eseri Doğu Türkistan'da Çin zulmü altında olan Uygur Türlerine yazdığını söyleyerek eserini bu millete sunmaktadır:

"Ben, Türkî devletlerden kardeşlerime karşı vazifesini yapmadığına dolayı mahcup olan bir Müslümanım. O yüzden, bir fert olarak, üzerime düşen görevimi yapmak için ilk adımı olsun diye elinizdeki eserimi takdim ediyorum. Bu eserimi, beni affetmeleri dileğiyle komünizmin zulmü altında yaşayan tüm mazlumlara ithaf ediyorum. Ve diyorum ki: Bütün işkenceler, adı ne olursa olsun, dinsizliğin ürünüdür" (2023, s. 7).

Yazar, haksızlık olarak gördüğü toplumsal acılara merhem olmak için kalemını kullanır. Kaan'ın hikâyesi etrafında şekillenen olay örgüsüyle birlikte Şenlikoğlu, bir milletin yok olmasına karşı çıkmakta ve Uygur Türklerine manevi anlamda destek olup edebiyatla, yapılan bu zulmü dünyaya haykırmaktadır. Yazar, yaşanan hikâyenin gerçek kahramanlarının yer aldığı Ahmet'in *İgamberdi Gazatesinde*; Sevimgül'ün *Süyümbike*

Dergisinde (2023, s. 8) olan fotoğraflarını paylaşarak yazdığı romanın gerçekliğini belgelemiştir.

Sanatçı, *Çingene* romanında Çingene konusunu işler. O, “işte bu kitapla Serpil ve Sema’ya hayalimdeki dik duruşu da ilave ederek kendi çapımda seyirci kalmadığının belgesi olarak ilk adımı atmış bulunmaktayım ifadelerini kullanır (2019, s. 9). Roman tadında araştırmalı hikâye yazdığını, evet, roman tadında hikâye yazdım. Üstelik alışagelmışin dışında araştırmalı bir hikâye. Bu da benim türüm söylemiyle belirtir (2019, s. 10,11). Eserlerinde kütüphanelere gittiğini ve asistan *İsmail Altınöz*’ün tez çalışmasıyla okura belge sunar.

Çingene romanında yazar, Serpil ve Sema’nın yanında hoca sıfatıyla bulunur. Onlara, manevi destek sağlamakla birlikte araştırmacı yönüyle Çingene olarak dışlanan Kiptiler üzerinde araştırmalar yapar.

Sonuç

Çalışmada Şenlikoğlu’nun *Beyaz Devrim Kalemle Başlar* eseri ve bazı romanları hayatı ekseninde anlamaya çalışılmıştır.

Beyaz Devrim Kalemle Başlar deneme kitabı, yazarın; yaşadığı hayattan verdiği örnekler etrafında sanatçı adayına sunduğu bilgilerden oluştuğu görülmüştür. Eserin içeriğinde, adayın sahip olması gereken özellikler, sanat eserinin taşıması gereken nitelikleri belirtilmiştir.

Şenlikoğlu’nun deneme kitabı içerisinde okunması gereken kitap listesi ve örnek yazar hikâyelerinden hareketle kendi deneyimlerini paylaştığı görülmüştür.

Aday, inancını iyi öğrenmeli ve davasına hizmet etmelidir. Yazacağı eserlerde inanç ayrımı yapmadan aşk etrafında yapıtlarını oluşturmalarıdır. Aşk, unsuru olay örgüsünü devam ettirmesiyle birlikte eserde belirtilen fikirlerin önüne geçmemelidir.

Eserler, tüm insanlara hitap etmeli ve ırkçılık yapılarak toplumlar bölünmemelidir. Vatan konusunda milliyetçi tavır takınan Şenlikoğlu, eserlerinde tüm insanları İslam şemsiyesi altında topladığı görülmüştür. Kadın, erkek cinsiyet ayrımı yapmadan insanlar iyilik için çalışmalıdır. Bundan dolayı yazar adayı, toplumu iyi anlamalı ve sanatını yaşanabilir Dünya için yönlendirmelidir.

Şenlikoğlu’nun *Beyaz Devrim Kalemle başlar* ve bahsettiği bazı romanları incelendiğinde toplum içinde yaşayan ferdin önemi anlaşılmıştır. Yazarın roman sanatına Müslüman bakış açısı katması roman sanatında İslam’da olabileceği düşüncesinin önünü açmıştır.

Şenlikoğlu; yazar, eser, okur, olay örgüsüne Müslüman şahsiyet kazandırma endişesiyle birlikte bu kavramları dava düşüncesiyle yorumlamıştır.

Biz de bu çalışmamızla birlikte onun fikirlerini yorumlamaya çalışıp edebiyat araştırmalarına katkı sağlamaya çalıştık. Araştırmalarımızda yazarın ifade dilini kimi zaman edebî kimi zaman düz bulmuş olsak da sanatçının, eserinde dava bilincini okurlara iletmesi ve evrensel barış dilini kullanma niyetinde olduğunu ve bu üslubu seçtiği düşüncesine ulaştık. Halkın okuma- yazma ve anlama kapasitesinin düşük olması nedeniyle sanatçının hikemî üslup tercih ettiği görülmüştür. Şenlikoğlu’nun edebiyat ve estetik düşüncelerinden çok, sanatın ve sanatçının toplumu anlatması gerektiğini ve insanların sorunlarının çözümünde İslam’ı savunduğu tespit edilmiştir.

Sanatçı eserlerinde İslam’ı anlatma gayretinde olduğundan edebiyat ve estetik ile ilgili düşüncelerin arka planda kaldığı görülmüştür. Adaya, yazarlık yolculuğunda elde

ettiği deneyimlerle birlikte bilgiler verilmiş olup estetik kaygısının göz ardı edildiği fark edilmiştir. Edebiyatı, İslam'ı tebliğ etmek için bir araç olarak kullanan Şenlikoğlu, fikirlerini doğrudan anlatma seçeneğini kullandığından sanatsal betimlemeler, metafor, mecaz anlama taşıyacak ifadelerle önem verilmediği görülmüştür.

Toplumsal sorunların; sanat anlayışının ve onun yansıtma becerisinin önüne geçmesi yazarın anlatımında kuru anlatımın oluşmasını sağlamıştır.

Kaynakça

- Akay, H. (2021). *İzleri temizlemek; yapısökümcü bakış tarzı ve metin yorumlama*. İstanbul: Şule Yayınları.
- Akyüz, K. (1995). *Modern Türk edebiyatı ana çizgileri*. Ankara: İnkılap Kitabevi.
- Aykut, Ş. (2022). *Yakın dönem İslamcı dergilerde kadın imajı: Mektup Dergisi örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Çalışkan, K. (1996). Özenilesi yaşamlar/İslamî romanlar üzerine bir inceleme. *Birikim Dergisi*, 92, 89-95.
- Dölek, İ. (2024). Kutsal ile edebiyatın buluşması: roman teolojisi. *Tevilat İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5(2), 421-442.
- Erdem, C. (2022). Din eğitimi olarak sanat ve edebiyatın kullanımı. *Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Dergisi*, 8(2), 197-208.
- Gürgen, H. (2021). Mimêsis kavramı, üç yansıtma kuramı ve bu kavramın temel sanat akımları üzerine etkisi. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 51, 349-366.
- Gündüz, S. (2003). *Öykü ve roman yazma sanatı*. İstanbul: Toroslu Kitaplığı Yayınları.
- Kalkan, A. (2007). *Müslümanın sanat anlayışı*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Kısakürek, N. F. (2022). *Öfke ve hiciv*. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları.
- Koç, T. (2009). *İslam estetiği*. İstanbul: İsam Yayınları.
- Moran, B. (1981). *Edebiyat kuramları ve eleştiri*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özdenören, R. (2013). *Ruhun malzemeleri*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Özdenören, R. (2013). *Müslümanca düşünce üzerine denemeler*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Özgül, K. Ö. (2008). *Seke seke ben geldim*. Ankara: Hece Yayınları.
- Selçuk, E. K. (2023). Kemalizm'in ve İslamcılığın kadın imgesini romanlar üzerinden okumak. *TAM Akademi Dergisi*, 2(3), 7-26.
- Sağlık, Ş. (2010). *Popüler roman estetik roman*. Ankara: Akçay Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2019). *Çingene*. İstanbul: Mektup Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2024). *Mösyö Mimo*. İstanbul: Mektup Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2019). *Hristiyan gülü*. İstanbul: Mektup Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2023). *Maria*. İstanbul: Mektup Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2007). *Beyaz devrim kalemle başlar*. İstanbul: Mektup Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2023). *Çin işkencesi*. İstanbul: Mektup Yayınları.
- Şenlikoğlu, E. (2014). *Müslüman kadın Avrupa'da*. İstanbul: Mektup Yayınları.

- Şenlikoğlu, E. (2021). *Bize nasıl kıydınız?*. İstanbul: Mektup Yayınları
- Şenlikoğlu, E. (2005). *Burası cezaevi*. İstanbul: Mektup Yayınları
- Tarlan, A. N. (2021). *Edebiyat meseleleri*. İstanbul: Akçay Yayınları.
- Tekin, M. (2002). *Roman sanatı*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Timur, K. (2006). *Türk romanında dinler ve inançlar*. İstanbul: Elips Yayınları.
- Topçu, N. (2013). *Sosyoloji*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tökel, D. A. (2017). Niyet boyutundan okumak: yazarın niyeti. *Hece Edebiyat Dergisi*, 65, 66, 67, 229-270.
- Uğur, V. (2017). Kadın kimliği ve modernizm karşıtlığı: hidayet romanlarının ideolojisi, *Researcher*, 5(4), 810-826.
- Wellek, R. & Warren, A. (1983). *Edebiyat biliminin temelleri*. A. E. Uysal (Çev.). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

İnternet Kaynakları

- URL1, URL2: <https://www.yenisafak.com/hayat/yazarlik-hikayem-bir-gozyasiyla-basladi-4762210> [Erişim Tarihi: 01.11.2025].
- URL3: https://www.youtube.com/watch?v=5_9U3CKqAsA [Erişim Tarihi: 28.11. 2025].